

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้จะเสนอรายละเอียดครอบคลุมเรื่องวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัยและขั้นตอนต่างๆในการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 4 ในการบริหารงานวิชาการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

การวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนของการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. กำหนดกรอบ แนวคิดเพื่อการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัยเป็นรายการนึ่งศึกษาเป็นโรงเรียน และสรุปเป็นขนาดโรงเรียน

การกำหนดกรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย

กรอบแนวคิดของการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการโดยประมวลความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล แนวนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการศึกษา แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารวิชาการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ตามมาตรา 22-30 และมาตรา 48 ครอบคลุมในประเด็นต่อไปนี้

1. การจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด
2. การจัดการศึกษาที่เน้นความรู้คู่คุณธรรม
3. การจัดกระบวนการเรียนรู้
4. การจัดแหล่งเรียนรู้
5. การประเมินผลการเรียนรู้
6. การจัดทำสาระหลักสูตร
7. การจัดโครงสร้างหลักสูตร
8. การสร้างคามเข้มแข็งให้ชุมชน

9. การพัฒนาการเรียนการสอน
10. เรื่องการประกันคุณภาพ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 4 โดยแบ่งเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 11 ราย โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 7 ราย และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 6 ราย รวมทั้งสิ้น 24 ราย

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาล เขตการศึกษา 4 โดยเลือกสุ่มแบบเจาะจง มาไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนโรงเรียนในแต่ละขนาด ดังตารางต่อไปนี้

จำนวน	แหล่งข้อมูล			รวม
	ขนาดโรงเรียน			
	ใหญ่	กลาง	เล็ก	
จำนวนประชากร	11	7	6	24
จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	7	4	3	14

(ดูรายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในภาคผนวก)

การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย

เครื่องมือสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบนำสัมภาษณ์ และแบบศึกษาเอกสาร

1. แบบนำสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน
 - 1.1 รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเขตการศึกษา 4
 - 1.2 รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารวิชาการตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542
2. แบบศึกษาเอกสารเป็นแบบรวบรวมข้อมูลและพิจารณาจากเอกสารต่อไปนี้
 - 2.1 ธรรมนูญโรงเรียน พ.ศ.2545-2549
 - 2.2 แผนปฏิบัติการโรงเรียน ปีการศึกษา 2544
 - 2.3 แผนพัฒนาเทศบาล ปีงบประมาณ 2545-2549
 - 2.4 เอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น คำสั่งเทศบาลที่ให้ผู้บริหารและครูเดินทางไปสัมมนาและศึกษาดูงาน

ในการสร้างแบบนำสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม ตามกรอบแนวคิด ในการวิจัยซึ่งประกอบด้วย 10 ข้อคำถาม ตามมาตรา 22-30 และมาตรา 48 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
2. วิจัยได้นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมกับการสัมภาษณ์
3. จากนั้นได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้สัมภาษณ์เบื้องต้นกับผู้บริหารโรงเรียน 3 แห่ง ในเดือนมกราคม 2545 ดังนี้
 - 3.1 ผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลวัดทินกรนิมิต สังกัดเทศบาลนครนนทบุรี
 - 3.2 ผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลวัดจันทร์ประดิษฐาราม สังกัดกรุงเทพมหานคร
 - 3.3 ผู้บริหารโรงเรียนพิบูลย์อุปถัมภ์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร
4. ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะจากการทดลองใช้แบบสัมภาษณ์มาปรึกษาและรับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงให้เป็นเครื่องมือที่มีความสมบูรณ์

ตัวอย่างคำถามในแบบนำสัมภาษณ์

แบบนำสัมภาษณ์เกี่ยวกับการศึกษาความคาดหวังของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารวิชาการตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ในมาตรา 22-30 และมาตรา 48

1. การจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด ท่านได้ดำเนินการในเรื่องนี้อย่างไร และใน 5 ปีข้างหน้าท่านคาดหวังว่าอย่างไร
 2. การจัดการศึกษาที่เน้นความรู้คู่คุณธรรม ท่านได้ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในเรื่องนี้อย่างไร และใน 5 ปีข้างหน้าท่านคาดหวังว่าอย่างไร (ดูในภาคผนวก)
- สำหรับแบบศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยได้จัดทำแบบศึกษาเอกสารสำหรับบันทึกสาระสำคัญ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพและความคาดหวังของผู้บริหารโรงเรียน โดยศึกษาจากธรรมนูญโรงเรียน พ.ศ. 2545-2549 แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2544 แผนพัฒนาเทศบาลปี 2545 – 2549 และคำสั่งเทศบาลเพื่อให้ผู้บริหารและครูไปอบรมสัมมนาและศึกษาดูงาน (ดูจากภาคผนวก)
5. จากนั้นจึงนำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ไปใช้สัมภาษณ์จริงโดยได้ไปสัมภาษณ์ผู้บริหารด้วยตนเอง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์ด้วยตนเองจากผู้บริหาร 14 โรงเรียน ส่วนในการศึกษาเอกสาร ธรรมเนียมโรงเรียน แผนปฏิบัติการของโรงเรียน แผนพัฒนาเทศบาล คำสั่งเทศบาล ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแล้วบันทึกข้อมูลลงในแบบศึกษาเอกสาร

การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิจัย

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ นำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาสาระตามกรอบแนวคิดของการวิจัยและจัดทำเป็นรายงานกรณีศึกษาเป็นโรงเรียนและจำแนกการวิเคราะห์สรุปรวมเป็นรายกลุ่มของขนาดโรงเรียน ทั้งขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กแล้วสรุปรวมสุดท้าย